

Марія ПИЛИПЧУК

здобувачка освіти другого (магістерського) рівня,
Волинський національний
університет імені Лесі Українки

Тетяна ТАРАСЮК

кандидат філологічних наук, доцент,
Волинський національний
університет імені Лесі Українки
tarasiuk.tania@vnu.edu.ua

РЕСУРСИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ ОНЛАЙН У СИСТЕМІ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВЧИТЕЛЯ-ФІЛОЛОГА В УМОВАХ ПРОФІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Сучасний етап реформування системи загальної середньої освіти в Україні, пов'язаний із переходом до профільного навчання у старшій школі (ліцеях), ставить перед учителем-словесником низку складних професійних викликів. Традиційні підходи до викладання української мови та літератури сьогодні виявляються недостатніми для задоволення освітніх потреб здобувачів освіти. Учитель філологічного профілю має не лише демонструвати глибокий фаховий аналіз художнього твору чи мовної одиниці, а й майстерно володіти інноваційними формами викладання, що відповідають запитам цифрового покоління.

Забезпечення якості профільної освіти неможливе без учителя з високим рівнем професійної компетентності, здатного до реалізації індивідуальної освітньої траєкторії учня, впровадження інноваційних технологій та постійного саморозвитку в динамічних умовах цифровізації. Удосконалення професійної майстерності вчителя-словесника сьогодні нерозривно пов'язане з опануванням екосистеми «Всеукраїнська школа онлайн» (ВШО). Цей ресурс слід розглядати не просто як відеоархів чи статичне сховище відеоматеріалів до уроків, а як повноцінну систему управління навчанням (LMS), що дозволяє модернізувати профільну школу. Функціональні можливості ВШО забезпечують вчителя комплексним контентом. Ключовим елементом тут є відеоуроки, створені провідними філологами України. Вони стають надійним підґрунтям для реалізації технології «перевернутого навчання». У межах цієї моделі учні ліцею вдома самостійно опрацьовують відеопояснення та теоретичний блок, а під час аудиторних занять учитель акцентує увагу на практичних аспектах, складних випадках інтерпретації чи наукових дискусіях. Доповнюють цей процес готові опорні конспекти та схеми, які представлені на платформі. Вони значно економлять час вчителя на підготовку візуального супроводу уроку та забезпечують стандартизовану, науково достовірну базу для самостійної роботи здобувачів освіти.

Особливої уваги заслуговує інструментарій «кабінету вчителя» на базі ВШО. У контексті профілізації освіти цей інструмент дозволяє створювати

віртуальні класи та здійснювати моніторинг прогресу ліцеїстів у реальному часі. Професійна майстерність педагога виявляється у вмінні використовувати дані цього моніторингу для призначення індивідуальних завдань. Наприклад, для учнів, що обрали філологічний профіль, вчитель може розширювати програму через додаткові завдання ВШО з поглибленого вивчення стилістики чи історії літератури, водночас надаючи корекційну підтримку тим, хто має прогалини у базових знаннях.

Інтеграція ресурсів ВШО у викладання української мови та літератури має потужний медіаосвітній аспект. Сучасний вчитель-словесник повинен використовувати навчальні відео не лише як джерело інформації, а й як об'єкт для аналізу медіатексту. Під час занять варто обговорювати структуру відеоролика, логіку подачі візуальних та текстових стимулів, роботу з джерелами та перевірку фактів, що безпосередньо формує медіаграмотність старшокласників.

Надзвичайно актуальним для ліцеїстів є використання діагностичних тестів платформи для підготовки до ЗНО/НМТ. Замість хаотичного розв'язування тестів минулих років, ВШО пропонує структуровану перевірку за темами, що дозволяє вчителю бачити «карту знань» класу. Це дає змогу вибудувати стратегію повторення матеріалу, спираючись на реальні потреби учнів, що є ключовою ознакою високої професійної компетентності.

Розвиток критичного мислення на уроках літератури в профільній школі також отримує новий імпульс завдяки ВШО. Педагог може пропонувати учням порівняти трактування художнього твору, представлене в лекції на платформі, з альтернативними літературознавчими школами чи екранізаціями. Така комбінована робота вчить здобувачів освіти розуміти багатогранність філологічного знання та уникати стереотипності.

У процесі цифровізації докорінно змінюється роль самого вчителя. Він перестає бути «ретранслятором знань» і перетворюється на фасилітатора та модератора дискусій. Використання готового якісного контенту ВШО дозволяє педагогу зосередитися на живому спілкуванні з учнями, емоційному сприйнятті текстів та творчій співпраці. Це стає дієвим засобом подолання викликів трансформації та запобігає професійному вигоранню, адже знімає частину рутинного навантаження з підготовки теоретичного контенту.

Підсумовуючи, зазначимо, що платформа ВШО є стратегічним містком між академічною теорією філологічної науки та запитом сучасного ліцеїста на інтерактивність і мобільність. Професійна компетентність сучасного вчителя-словесника сьогодні визначається не стільки обсягом знань, скільки здатністю гармонійно поєднувати живий діалог із цифровими можливостями сучасних освітніх екосистем.

Список використаних джерел

1. Всеукраїнська школа онлайн : веб-платформа для дистанційного та змішаного навчання учнів 5–11 класів. URL: <https://lms.e-school.net.ua/> (дата звернення: 17.12.2025).